<u>ભારતમાં એફ – ૧ (ફોર્મ્યુલા – ૧) કાર રેસિંગ</u>

❖ <u>ઈતિહાસ</u>

- ૬૦ વર્ષ જુનો ઈતિહાસ ધરાવતી આ રેસનો પાયો ૧૯૨૦ અને ૧૯૩૦ના દાયકામાં યોજાતી યુરોપિયન ગ્રાન્ડપીક્સ મોટર રેસિંગ સુધી પહોંચે છે.
- એફ – ૧ ની ખરી શરૂઆત ૧૯૪૬માં થઈ.
- ફેડરેશન ઇન્ટરનેશનલ ઓટોમોબાઈલ્સ (FIA) એ ૧૯૪૬માં તેનું માળખું રચ્યું.
- શરૂઆતમાં ફોર્મ્યુલા – એ તરીકે જાણીતી હતી બાદમાં ફોર્મ્યુલા–૧ બની.

<u>ફોર્મ્યુલા એ રેસિંગ કારની રચનાથી લઇ ચલાવવાની રીત, સર્કીટ ડીઝાઇન વગેરેના નીતિ–નિયમો છે.</u>

- ૧૯૪૬માં તુરીન ગ્રાન્ડપીક્સમાં "એચીલી વારઝી વિજેતા બન્યો હતો, જેની કાર આલ્ફા–રોમિયો રેસિંગ કાર હતી.
- એફ – ૧ કાર રેસિંગ સૌથી ઝડપી કાર રેસિંગ માનવામાં આવે છે. જેમાં કાર ૨૫૦–૩૫૦ કિમી/કલાક ની ઝડપે દોડે છે.
- કારને દોડવાની સ્ટ્રીટ સર્કીટ કહેવાય છે.

<u>ભારતમાં આયોજન</u>

- ભારતમાં ઈતિહાસમાં પ્રથમવાર ૩ દિવસીય એફ – ૧ કાર રેસિંગ ૨૦૧૧ માં ૨૮,૨૯,૩૦ ઓક્ટોબરમાં યોજાઈ.
- જેનું આયોજન દિલ્હીથી ૩૬ કિમી દુર આવેલ ગ્રેટર નોઇડા ખાતે થયું.
- ૨૦૦૦ કરોડના ખર્ચે યમુના એક્સપ્રેસ વે પર વિશ્વસ્તરની સર્કીટ તૈયાર કરવામાં આવી.
- જેને બુદ્ધદેવ ઇન્ટરનેશનલ સર્કીટ નામ આપવામાં આવ્યું. – જેમાં ૧૯ વળાંકો, ૫.૧૪ કિમી લંબાઈ છે. જેના કાર ૬૦ રાઉન્ડ મારશે.

Monday Musings (mm.rijadeja.com)

Downloaded from http://mm.rijadeja.com

- જેપી ગ્રુપ ઓફ કંપનીએ કોન્ટ્રાક્ટ લીધો હતો.
- સર્કીટની ડીઝાઈન જર્મનીના હરમન તિલકે તૈયાર કરી.

❖ ફોર્મ્યુલાના નિયમો :

- એફ – કાર રેસિંગમાં કાર ડ્રાઈવર નિયંત્રિત કરે છે. પણ ડ્રાઈવરને નિયંત્રિત કરવા ૧૦ ફ્લેગ હોય છે.
- ફ્લેગને નિયંત્રિત કરનાર માર્શલ કહેવાય છે.
- ડ્રાઈવર કોકપીટમાં G P S માર્શલ સીસ્ટમ દ્વારા ફ્લેગને જોઈ શકે છે.
- આ ફ્લેગ અલગ રંગો અને ડીઝાઈન ધરાવે છે.
- કુલ ૧૦ જાતના ફ્લેગ હોય છે

1) ચેકર્ડ ફ્લેગ

- રેસ પૂરી થતા વિજેતા અને તેના પછી ટીમને બતાવાય છે.

2) બ્લેક ફ્લેગ

- રેસ વખતે નિયમનો ભંગ કરવા બદલ – રેસ્રને પાછો બોલાવવા– ગાડીનો નંબર પણ બતાવાય છે.

3) બ્લેક વિથ ઓરેન્જ ફ્લેગ

- કારની મીકેનીકલ સમસ્યા વખતે તેને પાછી બોલાવવા નંબર સાથે બતાવાય

4) બ્લુ ફ્લેગ

- કોઈ કાર ઓવરટેક કરી રહી હોય તો તેની આગળની કારને બતાવાય

5) બ્લેક એન્ડ વ્હાઈટ ફ્લેગ

- ખેલદિલી વગરના દેખાવ માટે , જો આનાથી ના માને તો બ્લેક ફ્લેગ બતાવાય

6) ગ્રીન ફ્લેગ

- રેસને શરુ કરવા તથા અટકી પડેલી રેસને આગળ વધારવા

7) રેડ ફ્લેગ

Monday Musings (mm.rijadeja.com)

➢ કોઈ કારણસર રેસ બંધ થઇ ગઈ હોય કે અકસ્માત હોય તો આ ફ્લેગ બતાવાય છે.

8) <u>રેડ એન્ડ યલો ફ્લેગ</u>

➢ ઓઈલ કે પાણી ઢોળાવાથી ટ્રેક જોખમી બન્યો હોય ત્યારે

9) <u>વ્હાઈટ ફ્લેગ</u>

➢ ટ્રેક પર સેફટી કાર કે ટોઈંગ ટ્રક પસાર થઇ રહ્યો છે તે બતાવવા

10) <u>યલો ફ્લેગ</u>

➢ આગળ જોખમ છે તેમ બતાવવા, એક વાર જોખમ બતાવે અને ૨ઈ વાર બતાવવાનો અર્થ કાર બંધ કરો.

❖ <u>એફ – ૧ ઓન ટ્રેક</u>

➢ કુલ ૧૨ ટીમ ભાગ લે છે. આથી ટીમના ૨–૨ ડ્રાઈવર્સ થઇ કુલ ૨૪ કાર દોડશે.

➢ ૫.૧૪ કિમી રેસ ટ્રેક – ૩૦૮ કિમી અંતર કાપવાનું – ટ્રેકના ૫૦ રાઉન્ડ મારવાના

➢ ૩ તબક્કા – ૧) પ્રેક્ટીસ સેશન ૨) ક્વાલીફાઇંગ રાઉન્ડ ૩) મુખ્ય રેસ

➢ મુખ્ય રેસ અગાઉ ટીમ – ૩૦ મિનીટ પ્રેક્ટીસ કરી શકે – બાદમાં ગોઠવાઈ જાય અને ગ્રીન ફ્લેગથી શરૂઆત થાય

➢ પ્રથમ ૩ કાર – પોડિયમ પોઝીશન લે છે. વિજેતા કારને ૨૫ પોઈન્ટ મળે. પછી ૨–૧૦ના ક્રમાંક્રમ મુજબ ૧૮, ૧૫, ૧૨, ૧૦, ૮, ૪, ૨, ૧ પોઈન્ટ મળે.

➢ એફ –૧ પૂરી સીઝન દરમ્યાન સૌથી વધુ પોઈન્ટ મેળવનારને વર્લ્ડ ચેમ્પીયનશીપની ટ્રોફી મળે.

➢ દરેક ટીમને નિયત કરેલા ટાયરનો જ ઉપયોગ કરવાનો. હાલ પીરેલી ટાયર વપરાય છે. પહેલા બ્રીજસ્તોન ટાયર વપરાતા.

➢ એફ – ૧ કાર ૨કિમી/લીટરની એવરેજ આપે છે.

Monday Musings (mm.rijadeja.com)

- રેસ દરમ્યાન જ્યાં ફ્યુઅલ કે ટાયર બદલવામાં આવે છે તેને પીપસ્ટોપ કહેવાય છે, ડ્રાઈવર ગમે તેટલીવાર ઉભી રાખી શકે છે.

❖ જોખમી ખેલ

- કાર રેસ દરમ્યાન નાની કોક્પીટનું તાપમાન ૫૦ ડીગ્રી જેટલું થઇ જાય છે.રેસરના શરીરમાં HYPERTHERMIYA – તાપમાન વધે આથી શરીરમાં પ્રવાહી ખતમ થઇ જાય છે.
- રેસ પૂર્ણ થાય ત્યાં સુધી રેસરનું વજન ૩–૪ કિગ્રા ઘટી જાય છે.
- આઠેક લીટર પાણી પીવે છે. ચયાપચય વધતા વધુ ઉર્જા પેદા થાય છે. બેચેની થાય છે.
- હૃદયના ધબકારા ૭૩/મીનીટની જગ્યાએ ૧૮૦/મિનીટ થાય છે.
- આમ આ કારણોસર દુર્ઘટના થવાના ચાન્સ રહે છે.

❖ કાર વિષે :

- કાર ૮૦ હજાર જેટલા નાના પાર્ટસની બનેલી હોય છે. જેની ચકાસણી કરવામાં આવે છે, ફેઈલ થનારને રેસમાં ભાગ લેવા દેવામાં આવતો નથી.
- એફ –૧ કાર એન્જીન માત્ર રેસ જેટલું જ હોય છે, જેનું વજન આશરે ૫૫૦ કિગ્રા હોય છે.
- ટાયરોમાં નાઈટ્રોજન ભરવામાં આવે છે, જેથી દબાણ બધી બાજુ એકસરખું રહે. ૧ સેકન્ડમાં લગભગ ૫૦ વાર ટાયર ફરે છે.
- ટાયર ખુબ ગરમા થઇ જાય છે પરંતુ રેસર માટે ફાયદો થાય કારણકે ટ્રેક ગરમા થતા ટ્રેક સાથે વધુ મજબૂતાઈ બને છે.
- કાર ૨ કિમી/લીટર ઇંધણ ખાય છે. આમ ૧ સિઝન ૨ લાખ ઇંધણનો ધુમાડો કરી કાઢે છે.

Monday Musings (mm.rijadeja.com)

ભાગ લેનારી ટીમો

ક્રમ	ટીમ નું નામ	ખેલાડીઓ	દેશ
૧.	રેડ બુલ	સેબેસ્તિયન વેટલ	જર્મની
		માર્ક વેબર	ઓસ્ટ્રેલીયા
૨.	મેક્લૉરેન	લુઈસ હેમિલ્ટન	બ્રિટન
		જેન્સન બટન	બ્રિટન
૩.	ફેરારી	ફર્નાન્ડો એલાન્સો	સ્પેન
		ફેલિપ મેસ્સા	બ્રાઝીલ
૪.	મર્સિડીઝ	માઈકલ શુમાકર	જર્મની
		નીકો રોસ્બર્ગ	જર્મની
૫.	ટીમ લોટસ	જાનો તુલી	ઇટાલી
		હિક્કી કોવાલીનીન	ફિનલેન્ડ
		કરુણ ચંડોક	ભારત
૬.	સોબર	કમુચી કોમ્બ્યાસી	જાપાન
		સર્ગીયો પેરેઝ	મેક્સીકો
		પેડ્રો ડી લારોસા	સ્પેન
૭.	ટોરોટોરસો	જેમ્મી એલ્ગ્યુરેસેરી	સ્પેન
		સેબેસ્ટિયન વ્યુંમી	સ્વીત્ઝર્લેન્ડ
૮.	વિલિયમ્સ	રુબેન્સ બેરીચેલો	બ્રાઝીલ
		પેસ્ટર મેલન્ડો	વેનેઝુએલા
૯.	હિસ્પાનીયા	ડેનિયલ રિકાર્ડો	ઓસ્ટ્રેલિયા
		વિતાનીન્તો લ્યુઝી	ઇટલી
		નારાયણ કાર્તિકેયન	
૧૦.	ફોર્સ ઈન્ડિયા	અદ્રિયન સુતલી	જર્મની
		પોલ–ડી–રેસ્ટા	બ્રિટન
૧૧.	વર્જિન	ટીમો ગ્લોક	
		જેરોડ ડી	
૧૨.	રેનોલ્ટ	બુનો સેના	
		વિટાલી	

Monday Musings (mm.rijadeja.com)

- ગયા વર્ષે ના વિજેતાને સચિન દ્વારા ચેકર્ડ ફ્લેગ બતાવ્યો હતો,
- આ વર્ષે ઓલિમ્પિક વિજેતા ગગન નારંગ દ્વારા ચેકર્ડ ફ્લેગ બતાવ્યો.

❖ સેબેસ્તિયન વેટલ – પ્રથમ ક્રમાંક

- વર્ષીય,ઇન્ડિયન ગ્રાન્ડપીક્સ નો ૨ વાર વિજેતા – વર્ષ ૨૦૧૧, ૨૦૧૨
- એફ – ૧ જર્મનીનો ૨૦૧૧ વર્લ્ડ ચેમ્પિયન ,સતત બીજીવાર બન્યો
- ૭૯ રેસમાંથી ૨૧મા વિજયી બન્યો.
- આ વર્ષે ૧૨મી જીત.
- ૨૦૧૧ માં ૭૦૦ લેપમાં આગળ રેહ્વાનો વર્લ્ડ રેકોર્ડ છે.

❖ ૨૦૧૨ ઇન્ડિયન ગ્રાન્ડપીક્સના અન્ય વિજેતા

- દ્વિતીય – ફર્નાન્ડો એલાન્સો – ફેરારી ટીમ
- તૃતીય – કિમી રાઈકોનેન – લોટસ
- ચતુર્થ – માર્ક્વેબર – રેડબુલ
- પાંચમો – લ્યુંઈસ હેમિલ્ટન – મેક્લોરેન

Monday Musings (mm.rijadeja.com)